

TENZİLÂTLI SATIŞLAR KONUSUNDAKİ RİAYETİ MECBURİ MESLEKİ KARAR METNİ

DIŞ SİRKÜLER NO: 6

BİRİNCİ BÖLÜM

Talimatın Gayesi

Madde 1 - Tenzilâtlı satışlar konusundaki Odalar mensupları arasında mevcut ticari örf ve mesleki ahlâkın devamını temin etmek, satıcılar arasındaki haksız rekabeti önlemek, alıcıya güven vermek ve korumak, piyasanın genel menfaatlere uygun surette gelişmesini sağlamak için tesbit edilen aşağıdaki esasların Riayeti Mecburi Mesleki Karar olarak tatbikine karar verilmiştir.

Tenzilâtlı Satışın Tarifi

Madde 2 - Mevsim değişimleri sebebiyle mal stoklarının eritilmesi veya ticari faaliyetlerin tasfiyesi hallerinde, maliyet bedeli veya maliyet bedelinin altında belirli sürelerle yapılan satışlar tenzilâtlı satışlardır.

Tenzilâtlı Satışın Nevileri

Madde 3 - Tenzilâtlı satışlar ancak aşağıda belirtilen iki nedenle yapılabilir.

- I. Mevsim sonu tenzilâtlı satışları,
- II. Tasfiye satışları.

Bu hal ve sebepler dışında, ilân, afiş, reklâm vs. vasıtalarla ve halka duyurularak tenzilâtlı satış yapılamaz.

Ancak ticari hayatı etkileyen fevkalâde hallerde, Odalar, tenzilâtlı satış izni verebilir veya verilmiş izinleri bu hallerin devamınca uzatabilir.

Tenzilâtlı Satış Sayılmayan Haller

Madde 4 - Aşağıdaki satışlar tenzilâtlı satış sayılamaz.

a) Tek fiyatla satış : Tek fiyatla mal satan firmalar, satışa arz ettikleri birbirine benzeyen her mal cinsinin çeşitlerine dahil malların tümünü tek bir fiyatla satmak zorundadırlar.

Bu tür satışlar tenzilâtlı satış sayılamaz.

b) Devamlı ucuz satış: İmal ettikleri veya satın aldıkları malları belli sürelerle bağlı olmayarak yılın her ayında ucuz satan firmalar, bu hususu belirtecek tarzda ilân ve reklâm yapabilmek, afiş ve etiket koyabilmek için Oda'ya başvurarak izin almak zorundadırlar. Alış veya imalat fiyatına nazaran % 10'un üzerinde gayri sâfi kârla yapılan satışlar devamlı ucuz satış sayılamaz.

c) Defolu, kusurlu, avarya görmüş malların satışı: Bu tür malların, Müessenin ayrılan bir reyonunda bu karakterleri belirtilerek satılması mümkündür. Ancak, bu tür satışlar tenzilâtlı satış addedilemez, bu tür mallar tenzilâtlı satışa arz edilen mallar arasında satılamaz, ilân ve reklâmlara konu olamaz.

İKİNCİ BÖLÜM

I. Mevsim Sonu Tenzilâtlı Satışları

Madde 5 - Mevsim değişimleri sebebiyle malların tüccar elinde fazla kalmaması ve atıl sermaye birikimine meydan verilmemesi gayesiyle, halkın dikkatini; ilân, afiş, etiket ve tenzilâtlı satış dönemine tekaddüm eden bir ay içinde mektup, davetiye veya başka tanıtma ve duyurma vasıtalarıyla çekerek ucuzluk ifade eder tarzda yapılan satışlar mevsim sonu tenzilâtlı satışlardır.

Süre

Madde 6 - Mevsim sonu tenzilâtlı satışları yılda iki defayı geçmemek üzere en çok 1 ay'dır. Bu satışlar, Yönetim Kurulunca tesbit edilecek tarihlerde Şubat - Mart ile Ağustos - Eylül aylarında yapılır.

Tenzilât Nisbeti

Madde 7 - Mevsim sonu tenzilâtlı satışları, alış maliyetinin altında vayı alış maliyeti üzerinden yapılabilir.

Tenzilâtlı satış mağazadaki malların hepsini kapsamıyorsa, tenzilâtlı satışa giren mallar ile tenzilâtlı satışa tâbi olmayan mallar ayrı ayrı reyonlarda satışa arz edilir ve bunların tenzilâta dahil olmadığı hususu, asılacak levhalarla belirtilir.

Tenzilâtlı Satışa Girebilecek Mallar

Madde 8 - Alış faturasına göre, tenzilâtlı satışa başlama tarihinden en az 1 ay evvel alınmış olan mallar tenzilâtlı satışa arzedilebilir. Bu tarihten sonra satın alınmış olan yeni cins ve seri mallar tenzilâtlı satışa mevzu teşkil edemez.

Etiketleme

Madde 9 - Mevsim sonu tenzilâtlı satışlarında, gerek vitrinde gerekse içeride tenzilâtlı satılan mallara ayrı ayrı etiket konulması şarttır. Etiketlerde, alış maliyet (kendi imalâtı ise imalât) fiyatı, tenzilâtlı satış fiyatı kolaylıkla okunacak surette gösterilir.

Reklâm

Madde 10 - Mevsim sonu tenzilâtlı satışlarına gidecek Müessese tenzilâtlı satışın başlayacağı ve biteceği tarihleri açıkça belirtmek suretiyle reklâm ve ilân yapabilir. Bu reklâmlar basın, radyo, televizyon vasıtasıyla yapılabileceği gibi, etiket koyma, el ilânları çıkarma, afiş ve pankart asmak suretiyle de yapılabilir.

Tenzilâtlı satışa gidecek firma, gazete, radyo ve televizyon reklâm ve ilâna ve vitrin afişlerini yapmaya, tenzilâtlı satışın başlama tarihinden en çok 1 gün önce başlayabilir.

Mevsim Sonu Tenzilâtlı Satışları İle İlgili Usul ve Müeyyideler

Müracaat

Madde 11 - Mevsim sonu tenzilâtlı satışı yapabilmek için Oda'dan müsaade almak şarttır. Birden çok satış yeri veya şubesi olan firmalar her satış yerinde yapacakları tenzilâtlı satışlar için ayrı ayrı müsaade almak zorundadırlar.

Tenzilâtlı satış müsaadesi almak için firmalar tenzilâtlı satışa başlama tarihinden önce, Oda'ya, suretleri ekli beyanname, satılacak mallarla ilgili bilgiyi havi listeler ve taahhütname ile başvururlar.

Satılacak mallarla ilgili listelerde şu bilgiler bulunur:

Tenzilâtlı satılacak malın cinsi, alış faturasının tarih ve numarası, alış fiyatı, tenzilâtlı satış fiyatı.

Beyanname ve eklerinin firma yetkililerince tasdiki şarttır.

Mevsim Sonu Tenzilâtlı Satış Müsaadesi

Madde 12 - Oda, beyanname ve eklerini tetkik ve yukarıda belirtilen esaslara uygunluğunu tesbit ederse, firmaya "Tenzilâtlı Satış Müsaadesi Belgesi" verir. Bu belge mağazanın görülebilir bir yerine asılır.

Oda'ca belge verilmemesi halinde tenzilâtlı satış yapılamaz.

Oda, Mesleki Karar'ın çerçevesinde mevsim sonu tenzilâtlı satışlarının başlama ve bitim tarihleri ile bu satışların nasıl yapılacağını her türlü yayın vasıtası ile halka duyurabilir.

Mevsim Sonu Tenzilâtlı Satışların Oda'larca Kontrolü

Madde 13 - Odalar, tenzilâtlı satışların yukarıdaki esaslar dahilinde cereyan edip etmediğini her zaman kontrol edebilirler.

Oda'ca kontrol için görevlendirilen elemanlar tenzilâtlı satış dönemleri içinde ve dışında firmaları bu mesleki karar hükümleri açısından kontrol ederler. Uygun olmayan hususlar mahallinde bir zabıtla tesbit edilir.

Müeyyide

Madde 14 - Satış yerlerinde yapılan kontrollerde işbu mesleki karara aykırı, ilân, afiş ve etiket koyduğu tesbit olunan firmalara bu hususu düzeltmeleri için azami 24 saat müsaade verilebilir. Bu süre içinde gerekli düzeltme yapıldığı takdirde, ilgili hakkında ceza uygulanmaz. Mevsim sonu tenzilâtlı satışlarını düzenleyen bu mesleki karara uymayan hakiki ve hükmi şahıslar hakkında 2567 sayılı Kanunla değişik 5590 sayılı Kanunun 74 üncü maddesi ve bu maddeye göre çıkarılan Yönetmelikte belirtilen esaslara göre, uyarı, kınama ve üyelikten geçici çıkarma; aynı Kanunun 77 nci maddesi ve bu maddeye göre çıkarılan Yönetmelikte belirtilen esaslara göre, yıllık aidatların 1 ilâ 10 katına; tekrürü halinde bu miktarın 2 katına kadar para cezası uygulanır.

Bu talimat hükümlerine uymamakta ısrar edenler için Oda'nın, tenzilâtlı satışın usul ve esasa uymadığı hususunu umumi efkâra hukuki bir mahzur tevhit etmeyecek şekilde ilân hakkı mahfuz olduğu gibi, ayrıca Oda Türk Ticaret Kanununun haksız rekabetle ilgili hükümleri uyarınca yasal işlemlere girişebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

II. Tasfiye Satışları Tarif

Madde 15 - Ticari faaliyetin tamamen tasfiyesi, işgal mevzuunun değiştirilmesi veya işyerinin tahliyesi hallerinde ve halkın dikkat ve ilgisini çekmek üzere ilân, afiş, etiket veya başka tanıtma ve duyurma vasıtalarıyla ucuzluk ifade eder tarzda ve belirli bir süre için yapılan satışlar tasfiye satışlarıdır.

Tasfiye satışı, mevsim sonu tenzilatlı satışı ile birleştirilemez. Firma tasfiye satışı devam ettiği sürece aynı mevzuada mal alamaz.

Aynı kentte aynı iştiğal mevzuunda başka mağazaları varsa biri için tasfiye satışı söz konusu olamaz.

Süre

Madde 16 - Tasfiye satışlarının süresi en çok 45 gündür. Bu süre, mücbir sebeplerle 15 günü geçmemek üzere bir kere uzatılabilir. Bu hususa Yönetim Kurulu karar verir.

Tenzilat Nisbeti

Madde 17 - Tasfiye satışı alış fiyatının altında, alış fiyatına veya alış fiyatına en çok % 5 masraf payı ilâvesi ile yapılabilir. Tasfiye satışlarında yapılacak tenzilat, firma sahibi tarafından takdir ve tayin olunur.

Tasfiye satışına giden firma, alış fiyatına göre uyguladığı satış fiyatını, ilân, afiş ve reklâmlarında açıkça göstermeye ve mağaza içinde göze çaracak yerlere levhalar asarak belirtmeye mecburdur.

Etiketleme

Madde 18 - Tasfiye satışı dolayısıyla yapılan fiyat indirimlerine giren malların hepsine ayrı ayrı etiket konulması mecburidir. Etiketlerde alış (kendi imalatı ise imalat) fiyatı ile tasfiye satışı sırasında cari satış fiyatı bulunur.

Reklâm

Madde 19 - Tasfiye satışına gidecek firma, tasfiye satışının başlayacağı ve biteceği tarihleri açıkça belirtmek suretiyle reklâm ve ilân yapabilir. Bu reklâmlar basın, radyo ve televizyon vasıtası ile yapılabileceği gibi, etiket koyma, el ilânlan çıkanna, afiş ve pankart asmak suretiyle yapılabilir.

Tasfiye Satışları ile İlgili Usul ve Müeyyideler. Müracaat

Madde 20 - Tasfiye satışı yapabilmek için Oda'dan müsaade almak şarttır. Tasfiye satışı yapmak isteyen firma, Oda'ya müracaat eder. Bu müracaatında tasfiye satışlarına gitme nedenlerini ve geçerli sebeplerini delilleriyle izah ederek örneği ilişik beyannameyi, satılacak mallarla ilgili listeyi ve bir de Taahhünameyi Oda'ya tevdi eder. Satılacak mallarla ilgili listelerde şu bilgiler bulunur:

Tasfiye yolu ile satılacak malın cinsi, alış faturasının tarih ve numarası, alış fiyatı, tasfiye halindeki tenzilatlı satış fiyatı.

Beyannamenin ve eklerinin firma yetkililerince tasdiki şarttır.

Tasfiye Satışı Müsaadesi

Madde 21 - Oda, beyanname ve eklerini 10 gün içinde tetkik ve yukarıda belirtilen esaslara uygunluğunu tesbit ederse, firmaya, Tasfiye Satışı Müsaade Belgesi verir. Bu belge mağazanın görülebilir bir yerine asılır.

Oda'ca izin verilmemesi halinde, tasfiye satışı yapılamaz.

Aynı konuda aynı yerde ancak bir kere tasfiye satışı izni verilir.

Tasfiye Satışlarının Oda'larca Kontrolü

Madde 22 - Oda'lar, tasfiye satışının yukarıdaki esaslar dahilinde cereyan edip etmediğini her zaman kontrol edebilirler. Uygun olmayan hususlar mahallinde bir zabıtlarla tesbit edilir.

Müeyyide

Madde 23 - Tasfiye satışlarını düzenleyen bu Mesleki Karar'a uymayan hakiki ve hükmi şahıslar hakkında 2567 sayılı Kanunla değişik 5590 sayılı Kanunun 74 üncü maddesi ve bu maddeye göre çıkarılan Yönetmelikte belirtilen esaslara göre: Uyarı, kınama ve üyelikten geçici çıkarma; Aynı Kanunun 77 nci maddesi ve bu maddeye göre çıkarılan Yönetmelikte belirtilen esaslara göre yıllık aidatların 1 ilâ 10 katına, tekerrürü halinde bu miktarın 2 katına kadar para cezası uygulanır.

Bu talimat hükümlerine uymamakta ısrar edenler için Oda'nın, tenzilatlı satışın usul ve esasa uymadığı hususunu umumi efkâra hukuki bir mahzur tevhit etmeyecek şekilde ilân hakkı mahfuz olduğu gibi, ayrıca Oda, Türk Ticaret Kanununun haksız rekabetle ilgili hükümleri uyarınca yasal işlemlere girişebilir.

Yürütme

Madde 24 – Mevsim sonu tenzilatlı satışı ve tasfiye satışı hakkındaki bu Riayet Mecburi Meslek Karar'ı yürütmeye Yönetim Kurulu yetkilidir.

Yürürlük Tarihi

Madde 25– Bu Karar tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Geçici Madde – Mevsim sonu tenzilatlı satışı ve tasfiye satışı konusunda bundan önce yapılmış olan talimat ve tadiller yürürlükten kaldırılmıştır.

TENZİLATLI SATIŞ BEYANNAMESİ

FİRMANIN UNVANI :
FİRMANIN ODA SİCİL NO :
FİRMANIN İŞTİGAL KONUSU :
TENZİLATLI SATIŞ ŞEKLİ :
FİRMANIN ADRESİ :
TENZİLATLI SATIŞIN SEBEBİ :
TENZİLATLI SATIŞ SÜRESİ :
BAŞLANGIÇ VE BİTİŞ TARİHLERİ :
BEYANNAMENİN TEVDİ TARİHİ :

..... ODASI BAŞKANLIĞINA,
Tenzilâtlı Satış Müsaadesi verilmesi için lüzumlu bilgileri yukarıda yazmış bulunuyorum.
Beyan ettiğim bu bilgilere göre gerekli müsaadenin verilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

(Firmanın kaşesi) ve
(Selâhiyetli imza)

..... ODASI.

TAAHHÜTNAME

FİRMANIN UNVANI FİRMANIN ODA SİCİL NO

Tenzilâtlı Satış konusunda ilişik olarak tevdi ettiğim beyannamede yazılı beyanımın doğru olduğunu; Oda'nın bu satışları kontrol altında bulundurmalarını kabul ettiğimi, bu satışlarda Oda'nın ismini kullanmayacağımı, beyan ettiğim hususlara aykırı hareketimin tesbiti halinde, Oda'nın hem Türk Ticaret Kanunu'nun Haksız Rekabet'e müteallik hükümleri uyarınca yasal işlemlere girişebileceğini ve hem de 2567 sayılı Kanunla değişik 5590 sayılı Kanunun 74 ve 77 nci maddeleri ile bu maddelere göre çıkarılan Yönetmeliklerde belirtilen esaslara göre verilecek olan cezai müeyyideleri tatbik edeceğini bildiğimi ve bunu kabul ettiğimi beyan ve taahhüt ederim.

(Firmanın kaşesi)

ve

(Selâhiyetli imza)

